

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 október 29, szerda

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM
269. szám

**Hogyan
orvosolják
az adó-
sérelemeket?**

A magyar parlamenti csoport sorozatos üléseken készül fel az ország és nemzetiségünk kérdéseinek megoldására

Takáts Lajos, a képviselőház alelnöke, nyilatkozik a Világosságnak

Az elhangzott királyi trónbeszéd és a képviselőház válaszfelirátának nyilvánosságra kerülése fokozott mértékben a képviselőház új ülészakára fel fordította az ország figyelmét. Mindenki tisztában van azzal, hogy ez az ülészak nemcsak továbbviszi az előző ülészakák munkáját, hanem egész sor nagyjelentőségű reform megvalósításával elmélyíti, kiszélesíti és tökéletesíti azt. Egészen természetes, hogy ezek a reformok s általában demokratikus képviselőházunk munkája épp olyan mértékben érintik az ittlé magyarságot, mint az ország többi alattvalóját, hiszen az ország demokratikus rendszerének teljesítése jellegetes nemzetiségi kérdéseink megoldásának további tökéletesítését is jelenti.

Az ittlé magyarság már ezért is büszkeséggel tekint magaválasztotta képviselői munkájára. Míg földműveseink, ipari munkásaink, iparosaink, kereskedőink és értelmiségi dolgozóink termelő munkájukkal kapcsolódnak be az ország ujjaépítésébe, képviselőink a törvényhozás munkájában játszanak jelentős szerepet. Parlamenti csoportunk huszonegy képviselővel, a képviselőház egyik alelnökével és egyik titkárával folyik be a törvényhozásba s nem kívülről, nem csupán támogatva a többi demokratikus pártok és képviselők munkáját, hanem belülről, cselekvő részesként szól bele az ország ügyeinek s ennek keretében nemzetiségünk ügyeinek intézésébe.

nyezésre, ami az ügy késedelmes elintézését jelenti.

A MAGYAR ÉS ROMAN FÖLDMŰVESKÉPVISELŐK SZOROS BARÁT-SÁGA

— Milyen a viszony parlamenti csoportunk és a többi demokratikus pártok képviselői között? — tesszük fel a kérdést.

— Parlamenti csoportunk a jövőben még szorosabb kapcsolatokat kíván kiépíteni a többi haladó demokrata parlamenti csoporttal. Képviselőink — különösen földműves képviselőink — egészen meleg barátságot kötöttek a román földműves képviselőkkel és a jövőben ezt a kapcsolatot még mélyíteni akarjuk.

Végezetül Takáts Lajost a képviselőház alelnökségéről és az alelnök szerepéről kérdezzük.

— A Magyar Népi Szövetség az elmúlt ülésszakban egy titkárral volt képviselőházi képviselőházi vezetőségében. Ez évben az egyik alelnöki tisztséget is megkaptuk a titkárság mellé, így még fokozottabb módon vehetünk részt a képviselőház munkájában. A ház szabályzata szerint a képviselőház üléseit az elnök és az alelnökök rendre vezetik le s így természetesen a képviselőháznak számtalan olyan ülése lesz, amelyen a Magyar Népi Szövetség képviselői megváltásztott alelnök irányítja a gyűlés menetét.

Bucszóul Takáts Lajos dr. képviselőházi alelnök még megemlíti, hogy parlamenti csoportunk ezúttal is szakbizottságokat jelölt ki a szakminisztériumokkal való kapcsolat fenntartására és elmélyítésére. A minisztériumokkal érintendő kérdéseket ezek a szakbizottságok végzik a csoport közös ülésén hozott határozatoknak megfelelően.

A Székelyföld s a Mécvidék kérdése azonosak

KOLOZSVAR. — Lapunk munkatársa néhány perces beszélgetést folytatott Takáts Lajos dr. képviselővel, a MNSz parlamenti csoportjának vezetőjével, akit az elmúlt héten választottak meg a képviselőház egyik új alelnökének. Parlamenti csoportunk munkatervéről érdeklődtünk.

— A képviselőház új ülészakájában — mondotta Takáts Lajos dr. — főtevéseink, hogy csoportunk munkáját még eredményesebbé tegyük és munkaképességét fokozzuk. Ennek érdekében naponként megbeszéléseket tartunk és sorozatos üléseken vitatjuk meg azokat a kérdéseket, amelyek egyfelől az ország közéletét, másfelől nemzetiségünket érintik. Különös gondot fordítunk ama gazdasági kérdések feloldására, amelyek túlnyomó többségében magyar lakosság vármegyéinkkel kapcsolatosan merülnek fel. Ezeket a kérdéseket szeretnénk beállítani az ország gazdasági életébe és az ország gazdasági helyreállítására vonatkozó tervekbe.

— Különösen fontos ebből a szempontból a Székelyföld. Számtalan olyan kérdés vetődik fel a Székelyfölddel kapcsolatban, amely nemcsak a székelység, de az egész ország általános gazdasági fellendítése tekintetében is különösképp nagyfontosságúak. Hogy mást ne említsünk, ilyen a még mindig kiaknázatlan székelyföldi természeti kincsek és az ezzel kapcsolatos iparosítás kérdése, továbbá a székelyföldi vasút oly régóta esedékes megépítése. Jellegzetes székelyföldi kérdésnek látszik ezenkívül a népfőnökség kitélepitése megfelelő helyre, amit a telepítési kérdés végleges rendezésekor ki kell munk megoldani.

— Meg kell említenem — folytatta Takáts Lajos dr. — hogy a nyár folyamán egy román képviselőcsoport járta végig a mécvidéket. Visszatérésük után megtartott közös megbeszélésünkön megállapítottuk, hogy a Mécvidék és a Székelyföld kérdései majdnem azonosak. A megoldásnak is azonos formában kell tehát bekövetkeznie. Román képviselőtestvéreinkkel elhatároztuk, hogy közös programot dolgozunk ki a két szoros jellegű vidék azonos kérdéseinek feldolgozására és közös akcióval igyekezzünk azok megoldására sietni.

— Ezek általában azok a kérdések, amelyekre parlamenti csoportunk vállalkozik és felkészül. A tervszerű munka érdekében a különböző kérdéses csoportok tanulmányozására munkacsoportokat alakítottunk. Ez annál is könnyebben ment, mert parlamenti csoportunk összetétele ebből a szempontból nagyon jó. A különböző társadalmi rétegek és foglalkozási ágak olyan szerencsés módon vannak képviselve, hogy minden egyes kérdéshez a személyi

tapasztalat közvetlenségével és nyíltságával szolgálhat hozzá és gyakorlati javaslatokat tehetnek. — Tartott-e már képviselőcsoportunk ilyen megbeszéléseket? — kérdezzük.

KÉPVISELŐINK FOKOZOTTABB SZERVEZETI MUNKÁRA VALLALKOZNAK

— Amióta a képviselőház új ülészakára megkezdődött, azóta naponkénti megbeszéléseken vitatjuk meg a bel- és külpolitikai helyzetet, továbbá mindazon kérdéseket, amelyek az új ülészakában felvetődnek, vagy amelyeket magunk kívánunk felvetni. Képviselőink általában komolysággal és felelősséggel vitatják meg a felmerült kérdéseket. Egyik utóbbi alkalommal többek között a stabilizációval kapcsolatos problémákat és tennivalókat vitatjuk meg; politikai, gazdaságpolitikai és tudományos szempontból. Rendkívül megnyugtató volt mindannyiunk számára, hogy ezeket az igen nagyjelentőségű és bonyolult kérdéseket het földműves képviselőnk az egészséges népi gondolkodás és a gyakorlati tapasztalat alapján gyakorlati szempontokból világította meg.

— Milyen hatással volt képviselőinkre az új ülészak megnyitása előtt a nép között eltöltött egyhónapi idő? — kérdezzük tovább.

— Képviselőink a választók közül felfokozott munkakedvvel tértek vissza — feleli Takáts Lajos dr. — Ma az eddigig is fokozottabb mértékben a Magyar Népi Szövetség és a nép munkásságát tekintik magukat, annyira, hogy önként határozták el, hogy a parlamenti ülészak közötti szabad napokat elsősorban szervezeti munkával töltik el, minden lehetőséget felhasználva népi szervezetünk megerősítésére és népünk szolgálására.

— A rendszeresebb munkát segíti elő az is, hogy a Magyar Népi Szövetség központja Bukarestben új székházat kapott és ebben képviselőcsoportunk is megfelelő helyiségekhez jut. Így a tervbevetett munkát az eddiginél sokkal jobban tudja lebonyolítani.

— Hangsúlyoznom kell itt is — említette meg ezzel kapcsolatban Takáts dr. — hogy csoportunk és az egyes képviselők, csakis olyan ügyekben járnak el, amelyeket szervezeteink terjesztenek fel. Ezért felhívjuk népünket, hogy egyéni kérésekkel ne ostromolják képviselőinket, hanem a maguk érdekében is forduljanak közvetlenül az illetékes helyi szervezethez, amely megfelelő formában és véleményezéssel ellátva a MNSz központ ügyrendje szerint továbbítja azokat. Ellenkező esetben az egyéni kérdést visszaküldjük az illetékes helyi szervezethez vélemény-

vonatkozó rendeletről részletesebb tájékoztatást kértek. A miniszter kijelentette, hogy a juhok és szarvasmarhák adásvételi és levágási tilalma csak a vágóállatokra vonatkozik tehát az írás és tenyészállatok vétele és eladása továbbra is szabad.

Mezőgazdasági kérdésekről tárgyaltak képviselőink a szakminisztériumokban

BUKAREST. — A Magyar Népi Szövetség parlamenti csoportja a törvényhozási szünet alatt is szorgalmasan tevékenykedik. A csoport feldolgozta az időszerű politikai és gazdasági kérdéseket alapvetően tanulmányozta a pénzügyi kérdéseket, valamint azokat a pénzügyi, gazdasági és közellátási feladatokat, amelyek helyes megvilágítását a MNSz tagjai a parlamenti képviselőtől várják. Szakács János, Nagy Tibor dr. és Bakcsi Ádám dr. MNSz-képviselők felkeresték a közellátásügyi minisztert és a vágatási tilalomra

Megszökött Mikolajczyk, a lengyel parasztpárt jobbszárnyának vezetője

Manuilszki nagy beszéde a háborús uszításról

VARSO. — A varsói rádió közölte, hogy Mikolajczyk, a lengyel parasztpárt jobboldali szárnyának vezetője, nyolc más személyvel együtt eltűnt a fővárosból. Mikolajczykot szerdára táviratilag Poznanba hívták, súlyos beteg édesanyjához. Csütörtökön kellett volna visszatérnie. Poznanba nem érkezett meg s utnak indulása óta nyoma veszett.

Eltűnésének a hírével kapcsolatban a lengyel parasztpárt alelnöke kijelentette, hogy Mikolajczyk nyolc társával elhagyta az országot. A lengyel parasztpárt néhány nap előtt Varsóban tartott kongresszusán több mint száz vidéki terület küldöttjei Mikolajczyknak a

pártból való kizárását követelték azzal a megokolással, hogy a párt jobboldali szárnyának a vezetője magatartásával súlyosan sérti a földműves lakosság érdekeit. A híradások megállapítják, hogy a jelek szerint Mikolajczyk repülőgépen hagyta el Lengyelországot, külföldi segítséggel.

LONDON. — Angol lapjelentések szerint a megszökött Mikolajczyk lengyel parasztpárti vezér Londonba tart. A "Times" azt írja, hogy Mikolajczykot valószínűleg azt készítette távozásra, hogy köze és pártjának a balszárnya között mind mélyebbé vált a szakadék.

a hirdetőiről és szembeségezte ezzel a szovjet kormány politikájában megnyilvánuló békefilozófiát. Emlekeztetett arra, hogy a fegyveres béke elméletét annak idején a német imperializmus szószólói hirdették. Ismeretes, hogy ez az elmélet mindig támadó háborúra ösztönözte hirdetőit. Amikor amerikai kormánykörök ezzel az elmélettel akarják igazolni háborús készülődéseiket. Tulajdonképpen az ebben rejlő háborús veszélyt titkolják el s önvédelem ürügyével próbálják leplezni fegyverkezési versenyüket.

Nincs olyan állam a világon, amely fenyegetné Amerika területi épségét, függetlenségét és biztonságát — állapította meg Manuilszki, majd hangsúlyozta: — Ezzel ellentétben igen sok olyan ország van a világ különböző pontjain, amelynek a nemzeti, politikai és gazdasági függetlenségét az amerikai nagytőkés monopóliumok fenyegetik. A Szovjetunió népei azonban nem azért harcoltak a német imperializmus ellen, hogy más világuralomra török váltsák fel Németországot.

MANUILSZKI:

Nincs olyan állam a világon, amely fenyegetné Amerikát

MOSZKVA. — A szovjet rádió ismertette Manuilszki ukrán küldöttnek az ENSZ politikai bizottságában a háborús uszítással kapcsolatos szovjet javaslat tár-

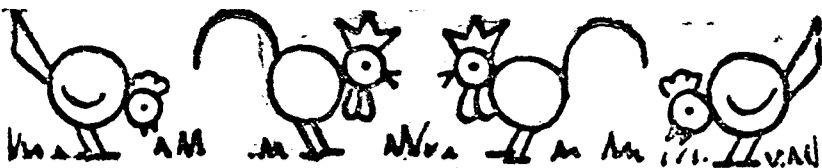
gyalása alkalmával mondott beszédét. Manuilszki beszédében lerántotta a leplet a fegyveres béke és a háború örök törvényszerűségének

Ez a képviselőcsoport eljár az INCOOP vezetőségénél is és megsürgette a beszolgáltatások ellenértékének kifizetését a gazdák részére. Az INCOOP vezetői szerint a kifizetések késéséért a megyei federálék a felelősek, mert az INCOOP-központ, amint a beszolgáltatott gabonamennyiségekről a kimutatást megkapta, az ellenértéket azonnal a federálék rendelkezésére bocsátja. A cséplési ellenőrök fizetésének folyósításához a megyefőnökök előterjesztése szükséges és ennek alapján a megyei federálék fizetik ki az összeget.

Anat Dániel, Nánási János dr. és Tóth Géza képviselők felkeresték Savulescu Traian földművelésügyi minisztert s kifejtették előtte a magyar földművesek jogos telepítési és földigénylését. A miniszter kijelentette, hogy nem feledekezett meg a magyar földművesek jogos igényeiről és a telepítések során azokat kielégítő módon rendezi. Ehhez a munkához kérte a MNSz támogatását és segítségét is, amit a magyar képviselők megígérték.

A részes művelés megvalósítására vonatkozó rendeletet egyes helyeken a gazdák félreértették és ezért a képviselők hivatalos értelmezést kértek a minisztertől. Savulescu miniszter rámutatott a rendeletnek arra a lehetőségére, hogy bár a föld részben művelésre kiadható nem lehet, a tulajdonosa a szántási-vetési munkákat elvégezte, vagy pénzért másokkal elvégeztette, munkakészségét alakíthat és ennek a közönségnek a tartó folytatathatja tovább a mezőgazdasági munkálatokat. Tervezetesen ez csak a szántóföldre vonatkozik és nem a kaszálóokra is.

Barangolás az új ABC betűrengetegében

Az **UTUNK**

új számában:

GAAL GÁBOR:
A valóság és az irodalom

BANYAI LÁSZLÓ:
Kisebbség, nemzetiség, honpolgár.

CSEHI GYULA:
Szemlér Ferenc új könyvéről

KECSKÉS JÓZSEF:
Képzés és nem leépítés a tanügyben.

KOLOZSVÁR. — Kedves kis olvasó. A megszólítás kicsuszott a számon s most jut eszembe, hogy te még nem is vagy olvasó, hiszen eltévedsz a betűk nagy és titokzatos rengetegében. Amíg ezt a hibát helyreütd, kérd meg édesanyád, olvassa fel neked a mi közös barangolásunk történetét és tanulságait, az új ábécés könyved betűrengetegében.

Merész dolog ám az ilyesmi. Sokféle csodabogarat lát az ember s hirtelenében azt se tudja, mit kezdjen velük, olyan furcsák és kacagnivalók. Ha megvetted már az ábécés könyvet, kukkints bele s nézd meg mit látsz az első oldalon. Legfelül hegyek vannak s a hegyekről kanyargós út jó lefelé. Az úton furcsa figurák jönnek szépen sorjába s akkora hasuk van, mint egy-egy bankárnak. Fejük is van, lábuk is van. S nem beszélgetnek, hanem ketyegnek. Ha kezdebe veszed a ceruzát, könnyűszerrel lerajzolhatod őket. Aztán fogod a bicskád és levagdosod a fejét, a lábát mindahánynak. S tudod-e mi marad belőlük? Olyan ébresztő óra-forma, amilyen édesapádnak is van, hogy felköltsed, ha reggel a gyárba kell mennie.

Tudod-e mi lesz ebből a vekeréből? „Ó“ betű. Nagy „Ó“ betű. Mikor ezt tudod, azt mondja neked a tanító bácsi: no most rajzolj még egyet, hozzá hasonlít, de kisebbet, S megvan a kis „ó“ betű. Egyszerre tanultad meg mind a kettőt. Nem úgy, mint régen, mikor annyit jártál már iskolába, hogy meg is untad egy kicsit s még sose tudtad becsületesen leírni a kis hugod nevét: Olga. Mikor ezzel is megvagy, azt mondja megint a tanító bácsi: no, most vedd a kis ó betűt, sétáltasd meg a nagygal. Igen ám, de nincs neki se keze, se lába. Márpedig a kis ó betű könnyen eltéved a nagy mellől. Fogod magad és rajzolsz neki jobb felül egy kezet s ezzel megtanultad, hogyan kell a betűket összefűzni, hogy ne fusson egyik erre, másik arra. Ha ezt megtanultad, ugy fűzöd a betűket egymás mellé, mint Olga néned a nyakbavaló gyöngyöt.

Becsüld meg a munkás kezét.

Könnyen megtanulod őket. Kerdezd meg édesanyád, milyen furcsa szertartással tanult ő annak idején a régi tankönyvből. Ha „á“ betűt tanult, a mellét kellett ütögesse. Ha „k“ betűt, akkor az ádamesutkáját, ha „v“ betűt, akkor körbe kellett futkorszálni az udvart, közbe pöfékelni s egyre mondani, hogy: v, v, v.

Ez mind szép dolog, te sem unád, csak az volt a hibája, hogy mikor négy betű kerül egymás mellé, azt se tudod, mit csinálj a kezdeddel, meg a lábadal, meg az ujjaidal, a könyököddel, meg az ádamesutkáddal.

Ha tovább lapozunk, hegyesfülü kutyát látunk, aki a holdat ugatja, fülünkbe csiripolnak a fecskék, akik szép sorjában tollászknak a telefondróton. De kövér malacot is látunk s annak a malacnak az a tulajdonsága, hogy ha meglátja kezdeben a ceruzát, ijedten elkezd rőfogni s addig rőfög, amíg ó betű lesz belőle. „Erre tudom azt, mondja édesanyád: nem ártana, ha az ujságban minden ó betűből kövér malac lenne.

Egy messzi boldog országba látogatunk el. Oda, hol a hozzád hasonló gyermekek álmái megvalósultak. Hogy nálunk még nincs ilyesmi, az téged ne szomorítson el. Meglásd, eljön az idő, mikor a mi hazánkban is lesz gyermekvasut. Talán éppen a te kisfiad lesz a mozdonyvezető...

De menjünk csak tovább. Már most felhívom a figyelmedet valamire. Bizonyára láttál már olyan levelet, amit falusi emberek írtak. A betűk akkorák voltak, mint egy töltött veréb feje s a lustaságtól egyik erre dől, a másik meg amarra. Olyanok, mint a szegény jobbágyok. Alázatosak és görbék. És a mellett kacskaringósak, de olyanok, hogy ember legyen, aki szépen megrajzolja. Az új könyved betűi egyenesek, mint a gyertyaszál. És egyszerűek, mint a munkásasszonyok. Nincs rajtuk cicoma, meg mindenféle felesleges kacskaringó. Figyeld csak meg.

Pistike és a pénz

Pistikének 5 lejűt adott édesapja, hogy cigarettát hozzon. Négy cigarettát kapott. A boltosnak 20 banit vissza kellett volna adnia, de nem volt aprópénze.

Pistike nem hagyta ott a 20 banit, mert tudta, hogy sok kicsi sokra megy. Aztán az apjától is hallotta, hogy semmiért sem szabad többet fizetni a megenjedett áron felül, mert ezzel nyomorúságba döntheti a dolgozó emberek ezreit. Eppen ezért azt mondta a boltosnak, írja fel, hogy tartozik neki 20 banival.

Pistikének igaza volt. Sok kicsi sokra ment, mert édesapjának mindennap vett cigarettát és a boltos mindennap elmaradt 20 banival. Édesanyjának nevenapja alkalmával összeszámolták az elmaradt 20 banikat. Száz lej lett a sok elmaradt 20 baniból, mert a nagybátyjának is ő vásárolta meg napi négy cigarettáját.

Pistike szép szöveget vásárolt édesanyjának. Édesanyja nagyon boldog volt, hogy fia megbecsüli a pénzt.

De most már aztán sűrű erdőbe jutottunk. Itt vannak az olvasmányok. Hallgasd meg, mit mond az egyik:

Ime, itt tovább egy falura bukkantunk. De tudod-e, milyen falura? Itt a gyermekek nem úgy olvasnak, hogy fa-lu, hanem azt mondják ügyesen és egyszerűen: falu. Nem szótagolnak. Ezért van az, hogy ha verset mondanak, nem török össze a szép magyar nyelvet.

De most már aztán sűrű erdőbe jutottunk. Itt vannak az olvasmányok. Hallgasd meg, mit mond az egyik:

Ime, itt tovább egy falura bukkantunk. De tudod-e, milyen falura? Itt a gyermekek nem úgy olvasnak, hogy fa-lu, hanem azt mondják ügyesen és egyszerűen: falu. Nem szótagolnak. Ezért van az, hogy ha verset mondanak, nem török össze a szép magyar nyelvet.

No, most vigyázz, olyasmi közegetkzik, amiről sokat álmodtal.

Egy messzi boldog országba látogatunk el. Oda, hol a hozzád hasonló gyermekek álmái megvalósultak. Hogy nálunk még nincs ilyesmi, az téged ne szomorítson el. Meglásd, eljön az idő, mikor a mi hazánkban is lesz gyermekvasut. Talán éppen a te kisfiad lesz a mozdonyvezető...

Moszkva szélén csinos épület áll. Rajta ez a felírás: „Kis Déli Vasut—Parkállomás“.

Sárga szerelvény fut be az állomásra. A mozdony ablakából tízeves fú kandikál elő: Zsivotov. Ó a mozdonyvezető. A tízeves Zsivotov tapasztalt mozdonyvezető. Legalább százszor tette meg az utat a park és az erdő között mozdonyával. A szolgálatot teljesítő vasutasok mind gyermekek. Az utasok is azok. Ez a gyermekek vasútvonala.

Tyertyij Hohlovék megkérték az édesapjukat, hogy létesítsenek számukra is vasútvonalat. A gyermekek kérését teljesítették a felnőttek. Szabadidejében sokezer ember dolgozott önként, hogy a gyermekek óhaja beteljesedjék.

Több mint négyszáz csöppesség tanulta meg a forgalmi szolgálat minden ágát. Sohasem koccantották össze a vonatokat. A gyermekvasuton vonatösszeállítás nem fordult elő. A vartermekben a szép padokon ott üldögnélnek az utasok. Ezek is gyermekek. A felnőttek pedig gyönyörködnek a gyermeki kéz munkájában. Figyelik a kicsik pontos munkáját.

A fiatal vasutasok többsége elhatározta, hogy a középiskola elvégzése után beiratkoznak a vasuti főiskolára és közlekedésgyűj mérműkők lesznek.

Most félbeszakítjuk a barangolást. Holnap reggel folytatod a tanító bácsival.

MŰVELŐDÉS

„És átlépte a küszöböt“
ma este az Állami Magyar Színházban
(Kassák-bemutató)

Kassák Lajosnak, a születése nagy magyar költőnek legelső színpadi műve ez a különösen fanyar-zamatu, pompástükrű kamarajátéka, amelyben az elmúlt évtizedek avult, áporodott, fullasztó légkőre, szűk látókörbe gubancolódtott kispolgári társadalmának megdöbbenően igaz képét mutatja be.

Az egyetemes emberi indulatok és életerések két egymással örök harcban álló ellenpólusa magasodik átfogó erejű társadalmi problémává ebben az izzóan drámai légkörű alkotásban: a kicsinyes, konvencionális, földhözragadt és lelki guzba kötő családi megkötöttség hagyományja a lélek és az egyéniség szárnyalni vágyó, megtisztult ura induló, családi korlátokat széttrő szabadság-észméjével.

A hatalmas emberábrázoló művészettel felépített alakok mindegyike izgovérig eleven valósága a régi társadalmi-berezkedés kispolgári világának, akik közül a nagy egyetemes probléma: a szülői zsarnokság és a bénító bélyékből szabadulni sóvárgó fiatal izzó akarata a két főalakban: a zsarnok apában és a család legfiatalabb tagjában, a tizenhét éves gimnázista lányban csúcspontot érő drámaivá.

A darabot Könyves Nagy Lajos rendezte, a díszleteket Szakács György tervezte.

Zolnai Béla elbucszott a Bolyai Tudományegyetemtől

KOLOZSVÁR. — A Bolyai Tudományegyetem tanári kara és ifjusága szombaton délután bucuszott el a budapesti egyetemre távozó Zolnai Béla professzortól. A kitűnő szellemtörténész, emberi és tudósi arcát Jancsó Elemér dr. rajzolta meg. Bucsubeszédekben megemlítették azokat a fejlődési állomásokat, amelyek Zolnai Béla munkásságát kitejeljesítették.

Akitől ma bucuszunk — mondotta — azt Kolozsvár nevelte. A piarista gimnázium érettségi bizonyítványával vágott neki a világnak, hogy itthon szerzett alapjait az európai szellem géppontjaiban építse teljessé. Először Budapestben, a haladoszelemű Eötvös kollégiumban, majd külföldön: Münchenben, Berlinben és Párizsban tanult. Első nagy tanulmányát Mikes Kelemenről írta. Az első világháboru utáni években a magyar szellemi élet élén haladva egyik megalapítója és kiváló képviselője lett az újarcu szellemtörténetnek. Kitűnő könyvel a haladó magyar tudomány legjavát adják (Magyar Biedermeyer, Magyar Janzenisták. stb.)

A hitlerizmus sötét korszakában a szabadságharcos II. Rákóczi Ferenc életének és harcának megrajzolásával tiltakozott a népek elnyomatása ellen. Könyve nemcsak tudomány, hanem politikai tett is. Zolnai Béla minden sorával a szellem szabadságának hirdetője volt. Nevét az Utunk olvasói is ismerik Garázda Péter név alatt. Szellemes ecéttal szellemtör-

Egy messzi boldog országba látogatunk el. Oda, hol a hozzád hasonló gyermekek álmái megvalósultak. Hogy nálunk még nincs ilyesmi, az téged ne szomorítson el. Meglásd, eljön az idő, mikor a mi hazánkban is lesz gyermekvasut. Talán éppen a te kisfiad lesz a mozdonyvezető...

Moszkva szélén csinos épület áll. Rajta ez a felírás: „Kis Déli Vasut—Parkállomás“.

Sárga szerelvény fut be az állomásra. A mozdony ablakából tízeves fú kandikál elő: Zsivotov. Ó a mozdonyvezető. A tízeves Zsivotov tapasztalt mozdonyvezető. Legalább százszor tette meg az utat a park és az erdő között mozdonyával. A szolgálatot teljesítő vasutasok mind gyermekek. Az utasok is azok. Ez a gyermekek vasútvonala.

Tyertyij Hohlovék megkérték az édesapjukat, hogy létesítsenek számukra is vasútvonalat. A gyermekek kérését teljesítették a felnőttek. Szabadidejében sokezer ember dolgozott önként, hogy a gyermekek óhaja beteljesedjék.

Több mint négyszáz csöppesség tanulta meg a forgalmi szolgálat minden ágát. Sohasem koccantották össze a vonatokat. A gyermekvasuton vonatösszeállítás nem fordult elő. A vartermekben a szép padokon ott üldögnélnek az utasok. Ezek is gyermekek. A felnőttek pedig gyönyörködnek a gyermeki kéz munkájában. Figyelik a kicsik pontos munkáját.

A fiatal vasutasok többsége elhatározta, hogy a középiskola elvégzése után beiratkoznak a vasuti főiskolára és közlekedésgyűj mérműkők lesznek.

Most félbeszakítjuk a barangolást. Holnap reggel folytatod a tanító bácsival.

ELVESZTETT

jókedvét visszanyerheti, ha eljön a Magyar Népi Szövetség Kolozsvári Szervezetének második

Arra kérjük Zolnai Bélát — fejezte be bucsubeszédét Jancsó Elemér —, képviselje Budapestben is a Bolyai Tudományegyetem szellemét, amely megtaláltatta fiatalágunkkal a demokratikus élet-berezkedés, a népek örök békéje felé vezető utat.

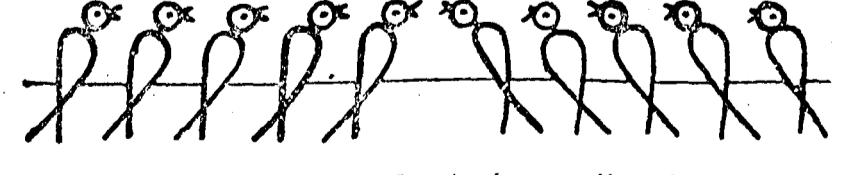
A nagyvárad MNSz-ifjusága a műkedvelés terén tünik ki. Alig van már darab, amit ne játszottak volna. Talán ennek tulajdonítható, hogy az egyes előadások között olyan végtelenül nagy az értékbeli különbség.

Kolozsváron az V. kerület ifjusága különböző munkacsoportokba tömörülve indított versenyt nemrégben. Az egyik csoport például Ady nevet viseli és Ady Endre-ünnepélyre készülődik. A József Artila-csoport József Artila emlékének megünneplésére készülődik változatos műsorral. A falujáró csoport a környező falvakba fog nemskóra kimenni.

A nagyvárad MNSz-ifjusága a műkedvelés terén tünik ki. Alig van már darab, amit ne játszottak volna. Talán ennek tulajdonítható, hogy az egyes előadások között olyan végtelenül nagy az értékbeli különbség.

A nagyvárad MNSz-ifjusága a műkedvelés terén tünik ki. Alig van már darab, amit ne játszottak volna. Talán ennek tulajdonítható, hogy az egyes előadások között olyan végtelenül nagy az értékbeli különbség.

A nagyvárad MNSz-ifjusága a műkedvelés terén tünik ki. Alig van már darab, amit ne játszottak volna. Talán ennek tulajdonítható, hogy az egyes előadások között olyan végtelenül nagy az értékbeli különbség.

De lássuk, mi van a szomszédokban. Nagy zsivajzás, meg mindenféle gyerekhang. Egyik azt mondja:

De van ám közöttük egy csizmadia is. Öneki legnagyobb a hangja.

Dán István iparos, Lukács Mihály földész és Poór Lili színművésznő

a kolozsvári MNSz szervezetének élén

KOLOZSVÁR. — Mindvégig lelkes érdeklődés közepette zajlott le vasárnap délelőtt a Magyar Népi Szövetség Kolozsvár városi évi tisztújító közgyűlése. A harmadik felelősségteljes munkában az előttről elvégzett eredményeinek felmutatása után az új vezetőség tett most már határozott ígéretet, hogy jövő évi munkájával biztosítja az eddig politikai és mindenképp gazdasági téren elért eredményeket s teljes odaadással kíván résztvenni az ország demokratikus építő munkájában.

Az elnöki megnyitót után Nagy Tibor országgyűlési képviselő, volt elnök a Magyar Népi Szövetség tevékenységét ismertette s leszegedte azokat az irányelveket, amelyeket a MNSz-nek továbbra is magáévá kell tennie. Hangsúlyozta annak az elhatározásnak előnyét, amely a magyar szervezeteket bekapcsolja a román szövetségi hálózatba és ezáltal teljes egyetértés jegyében biztosítja a szervezetek további eredményes munkáját.

Hogy a magyarságnak milyen szerepe lesz az államvezetésben — mondotta Nagy Tibor — az attól függ, hogy a demokratikus építésben milyen munkát vállal. Hogy milyen következményekkel jár az, ha távolmarad és elzárkózik, azt történelmi multunk elege megmutatta. Amilyen mértékben segíti az ittlől magyarság a demokráciát, olyan mértékben fogja a magyar dolgozó tömegek érdekesülni az új, demokratikus életben.

tette meg titkári jelentését, részletesen ismertetve az elmúlt év munkáját, a szervezet helyzetét és a leg sürgetőbb tennivalókat. Külön kiemelte a nőbizottság tevékenységét, amely áldozatos munkával segítette a hazatérő hadifoglyokat s szabványi és román nyelvtanfolyamokat vezetett.

A titkári jelentés után a közgyűlés jelölőbizottságát küldött ki az új tisztikarra vonatkozó jelölés megjelölésére.

A jelölés alapján a közgyűlés egyhangúlag és nagy lelkesedéssel az alábbi 21 tagú intézőbizottságot választotta meg: Dán István, Lukács Mihály földész, Poór Lili színésznő, Péter Béla munkás, Viháros Endre dr. tisztviselő, Friszt István tisztviselő, Kiss István mérnök, Kiss Gergelyné munkásnő, Mócsi László egyetemi hallgató, Székely David Gyula újságíró, Tordai Gyözőné munkásnő, Tar Károly, a „Victoria” szövetkezet igazgatója, Benkő Géza kisiparos, Amiri Aladár dr. ügyvéd, Demeter János dr. egyetemi tanár, Vencel Atndrás kisiparos, Bálint József postaalalmazott, Széll Gergely munkás, Kiss Károlyné földésszásszony, Csákányoszy Károly kisiparos, Berger Adolf postatisztviselő.

Mig az új intézőbizottság a végrehajtóbizottság megválasztására elvonult, Gáll Kálmán központi szervezőbizottsági tag tartott külpolitikai beszámolót, ismertetve a világban ma egymással szembenálló erőket — az imperialista háborus uszítók és a békére, a népek füg-

getlenségére és szabadságára törekvők tábort. Hangsúlyozta, hogy nekünk, ittlől magyaroknak a második táborban van a helyünk. A békeszerető és béker akaró népek oldalán kell küzdenünk a népek szabadságáért és függetlenségéért. Ezt a munkát azonban csak akkor véghezjuttatjuk el maradéktalanul, ha a sorainkban meghuzódul ellenesleges erővel véleghesen leszámolunk s egyidejűleg hathatósan részt veszünk a demokrácia megszilárdításában és az ország újépítésében.

Az időközben ülésező intézőbizottság ezután jelentette a közgyűlésnek, hogy a következő évre a MNSz kolozsvári elnökevé Dán Istvánt, alelnökévé Lukács Mihály földművest és Poór Lili színművésznőt, titkárára pedig Péter Béla munkást jelölte ki, amit a közgyűlés kitértő lelkesedéssel vett tudomásul.

Dán István elnök rövid beszédben változta a Magyar Népi Szövetség munkaprogramját.

— Az új vezetőségnek befelé való kötelessége, hogy ne csak megszervezze a magyarságot, hanem tartalommal töltse meg a kereteket s átnevelje a magyar népi tömegeket — jelentette ki. — A magyarságot ugyanakkor mozgósítani kell az újépítésben való fokozott részvételre, a demokrácia megvédésére és további kifejlesztésére.

A sok gyakorlati ötlettől gazdag munkatervhez Dán István a magyar nép támogatását kérte, amit a közgyűlés lelkes hangulatban ígért meg.

Óda

a Nagy Sztalini Alkotmányhoz

Írta a százesztendő Dzsambul kasztáni népképekes.

Szállj, dalom, szállj a falvainkon át,
Sztjepepe, figyeld vén Dzsambul bárd szavát.

Hejh, átéltem én már törvényt százat is —
Tőlük görbült meg vállam s hátam is —
Gyászt hoztak mind: holdunkra, csillagunkra,
Száz sötét barázdát kom orhomlokunkra,
Sós könnyeket és véres verejtéket.
Téged ér a vád, óh Allah s Abláj Kán
S téged, te szörnyű cár, te véres Nikoláj.

Törvény volt: vidd el anyától gyermekét,
Üldözd és irtsd ki a munka emberét,
Piacra vidd a lányt, akár az állatot
S kifosszad, szétverd a békés sátrakot.
Igy dagadt nagyra sok gögös bej hasa
Es tört ránk a halál, ezer kard vasa.

Szállj, dalom, szállj a falvainkon át,
Sztjepepe, figyeld vén Dzsambul bárd szavát.

Kis ösvényről nagy utra lel az ember:
Patakok víztől végtelen a tenger.
Ma izzó acéi a sok, sok holt salak;
A te szavad döngik a boltíves falak.
Boldogság immár, ha világra jössz
Gyermek, unoka, ki szépen nagyranósz.
A kolhozokban dal száll, zeng az ének:
Ily szépet nem hallottak még a vének.

Dobbanj hát, dobom sok kolhozfalun át,
Sztjepepe, figyeld vén Dzsambul bárd szavát.

Ó, népem add, hogy ihlet s értelem
Eredjen Tőled, mig zeng így énekm
A Nagy Szovjettörvényről, én kis énekm.
Ó, gyöngéd e törvény, ám erő is, mely fűt
Jégországban és sztjepepn, mindenütt.
Dalol szívedben, ott nő nagyra, nagyra,
Mint ifju palma napos, szép tavaszba'
Élő törvény! Lapjai védnek, óvnak,
Dicsőséget hoznak minden dolgozónak
E Szovjethazában, s a szív szavával szólnak.

Munka — Győzelem hív: jöjj, dalolj hát vélem
Én népem arról, ki ott halad az élen:
Sztalint daloljad, millió szív nagyját,
Drága testvérünk, népem s népek Atyját.

Fordította: LASZLÓ BELA

„Új életet találtam itthon, csak értelmiségünk egy része nem változott...” — mondja a hadifogságból hazatért dr. Kovács István

Fiatalság beszél a Szovjetunióról és arról, mit lát itthon

KOLOZSVÁR. — Néhány napja tért haza hadifogságból. Vékony, magas, szőkés haja fiatalnak. Hétfő este végezte a jogot. Amikor kikérült az életbe, magával ragadta a háború sodra. Behívták katonának s csakhamar a fronton volt.

A háború befejezése előtt esett fogságba. Amikor a foglyovonat csattogó kerekei lefektettek, messze járt szülőföldjéről, a Don-medence egyik újjépülő ipartelepén volt. Ottan Cserepovezbe került, Moszkvától 600 kilométerre, északra.

Sokat láthatott, sokat tapasztalt s a látottak felett gondolkodott.

Dr. Kovács Istvánnak hívják, a volt Király-utcában lakik, a Bánffy-féle házban. Kicsi, sötét, hideg, cigarettafüstös, albérleti szobában.

Dr. Kovács István jogász, volt hadifogoly, élményeiről beszél:

— A Dón-medencében nem végeztünk fizikai munkát. Tisztitáborban voltam, különleges elbírálásban részesültem. 1946 januárjában vittek át Cserepovezbe, ahol megunka kértük, hogy munkára osszanak be. Erdőt irtottunk, utat javítottunk. Alkalmam volt megismerni és megbecsülni a fizikai munkát. Voltam foltozó szabó is, majd mint értelmiség, a tábor egyik szellemi irányítója lettem. Volt műkedvelő gárdánk, ének- és zenekarunk. „Házunk táján” címmel előadássorozatot indítottunk. Nyulászati, gyümölcs- és zöldségkertészeti, házipari előadásokat tartottunk. „Békehajó” címmel revüt állítottunk össze, amiben a román, magyar osztrák és német hadifoglyok, akik egy táborban voltak, bemutattak népdalainkat és népi táncainkat.

JOGÉLET A SZOVJETUNIÓBAN

A volt hadifogoly hosszu lépésekkel méri a szobát...

— Mint jogászember, bizonyára érdekli az új szovjet joggyakorlatot? — kérdezzük.

Cigarettára gyújt, melyen lezavja a füstöt, utána válaszol:

— Erre a kérdésre nem tudok kimerítő választ adni. A szovjet joggyakorlat egészen sajátos, ami természetesen következménye a köztulajdon kiszélesedésének. A bíróságok — tudomásom szerint — két jogszabály és egy munkaszabály alapján működnek, amilyen talán elkövetésellenlenn máshol a világon.

Dr. Kovács István volt hadifogoly magára veszi az eddig panyókán vetett kabátot. Kalapot vesz kezébe, szinte jelzi, hogy vége a beszélgetésnek. Dolga van. Együtt lépünk ki a nap sugaras utcára. Még néhány lépést teszünk együtt, még néhány szót szól. Arról, hogy hogyan látja a hazatérő hadifogoly a romániai magyarság életét:

— A kormány nemzetiiségi politikájának — mondja — mint tapasztaltam, hatalmas eredményei vannak. Vannak még kívánivalók is, de ezt nemcsak a magyarok mondhatják, hanem az ittlől, mindannyian elismerik. Különös hatásal

— A szovjet polgár a munkának él — magyarázza — tudatában van annak, hogy joga van a munkához és éri, hogy ez nemcsak joga, de kötelessége is. Az ötéves tervnek dolgozik. A munkában ez a jelzavuk: „Sokat, nagyot, gyorsan!...” Ezt nem hangoztatják, nem állapították meg így, de ez érződik ki cselekedeteikből. Életviszonyaik, különösen északon és a nagyvárosokban, fejlettebbek, mint a miénk. Előbb a gyárakat építik újjá és csak azok után a lakások. A magasszintü élet főfeltétele a jó kereset, a kereset pedig a jó munkaalkalom.

— Mit lát itthon?

— Ezt nem lehet szavakban összefoglalni. Arról nem beszéllek, hogy magyar egyetemünk van, arról sem, hogy magyarnévű utcák vannak a városban. Új életet találtam itthon, csak értelmiségünk egy része nem változott. Ugy tapasztalom, ingadozik, nem találja meg helyét az új rendben. Sok emberrel beszéltem már itthon és sokan óva intettek attól, hogy tevékenyen bekapcsolódjak ebbe az új életbe. Értelmiségünk általában még nem eléggé érett. Sokan szűk látókörű gondolkozásmódjukkal nem tudják felmérni azt, hogy a mult végleg eltűnt. Értelmiségünk nagyrésze nem fedezte fel hivatását. Középosztály, polgárság akar maradni. Pedig a keretek adva vannak... Nem tud különbséget tenni régi és új között. Nem fogja fel az átalakulást. Pedig felelősséggel tartozik...

AZ ÉRTELMESEG SZEREPE

Új cigarettára gyújt s felöltöt dob hátára. A szobában hideg van.

— Felelősséggel tartozik az értelmiség — folytatja — mert betüretjesztő, gyógyító, vagy alkotó hivatását a nép szolgálatába kell állítani. Visszavonulól magatartásával önmagának s a nagy közönségnek is árt. Az alkotó művész és író, a gyógyító orvos, a szerkesztő mérnök szak tudását, tehetségét itthon nem állítja olyan mértékben a nép szolgálatába, mint ahogyan az a Szovjetunióban történik. Nem akarja felfogni, hogy igenis és csakis a demokratikus, szociális államrendszer értékeli és becsüli meg munkáját. A Szovjetunióban az értelmiségnek nagy szerepe van. Olyan megbecsülésben részesülnek, amilyen talán elkövetésellenlenn máshol a világon.

Dr. Kovács István volt hadifogoly magára veszi az eddig panyókán vetett kabátot. Kalapot vesz kezébe, szinte jelzi, hogy vége a beszélgetésnek. Dolga van. Együtt lépünk ki a nap sugaras utcára. Még néhány lépést teszünk együtt, még néhány szót szól. Arról, hogy hogyan látja a hazatérő hadifogoly a romániai magyarság életét:

— A kormány nemzetiiségi politikájának — mondja — mint tapasztaltam, hatalmas eredményei vannak. Vannak még kívánivalók is, de ezt nemcsak a magyarok mondhatják, hanem az ittlől, mindannyian elismerik. Különös hatásal

volt rám, hogy amikor hazajöttem és jelentkeztem a rendőrségen, magyarul beszéltek velem. A tisztviselő nem ismerte jól nyelvünket, de nagy igyekezettel még is törte. A másik dolog, ami megkapott, hogy végre minálunk is megszűntek az urvilágbeli kasztok s közelebb kerül egymáshoz a munkás, a paraszt és az értelmiség is.

s. gy.

Románia új kereskedelmi szerződést köt Magyarországgal

Közvetlen tárgyalások folynak a Román és a Magyar Nemzeti Bank között

BUKAREST. — Annak a kormányzati munkatervnek megvalósítására, amely szerint Románia kimélyíti gazdasági és kereskedelmi kapcsolatát a külföldi államokkal, az új szovjet-román kereskedelmi szerződés megkötésére Moszkvába küldendő román gazdasági bizottság tárgyalásával

egyidejűleg előkészítő tárgyalások folytatók az utóbbi napokban a Románia és Magyarország között új kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozóan is.

között is Bukarestben. A Magyar Nemzeti Bank megbízottai Beko Géza, a Magyar Nemzeti Bank kormányzójának vezetésével már megérkeztek Bukarestbe. A tárgyalások a Jegybankok között román-magyar fizetési egyezmény megkötésére vonatkoznak.

Tárgyalások kezdődnek október 29-én a Román Jegybank és a Magyar Nemzeti Bank megbízottai

A pénzügyi főfelügyelő elismerte az adókövetési hibákat és orvoslást ígért

Követeljük a visszaélést elkövető tisztviselők eltávolítását

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári adószerelemmel foglalkozó cikkek nyomán Pann Traian az új tartományi pénzügyi főfelügyelő vizsgálatot indított és megállapította, hogy indokoltak a panaszok. Magához kérte munkatársunkat és az alábbi nyilatkozatot adta:

— A rövid idő alatt, mióta a Kolozs-tartományi pénzügyi hivatal élén állok, igen sok elégedetlenséget tapasztaltam az adókövetésekkel kapcsolatban. Lapjnk is írt ezekről.

— Meg kell állapítanom, hogy nincsen riadalomra ok mert úgy magam, mint a helyi adóügyi szervek az igazságosság alapján akarunk dolgozni. Arra fogunk törekedni — és bízik vagyok, hogy sikerrel — hogy az adókövetési hibákat, amelyek a pénzügyi életet a legkevésbé is érintik, megakadályozzuk. Terveztem az, hogy Kolozsváron, ahol 10 ezer adózó van, történelmi hibákat és tévedéseket, akár az adókövetők az állam kárára, az adminisztratív

ív hibákat a törvénygyújtotta lehelősegek szerint mi magunk orvosoljuk, azokat, amelyek a miniszterium hatáskörébe tartoznak, felterjesztjük és a mielőbbi megoldást személyes közbenjárásunkkal és sürgetésünkkel biztosítjuk.

— Mindenki meg kell értenie azonban azt, hogy a stabilizáció megvédése érdekében magasabbik az adókövetések, mint eddig, de mi is tudjuk azt, hogy csak az adóhatjuk erősebben, aki bírja.

— Megszüntetjük azonban az elégedetlenségeket azáltal, hogy helyrehozzuk az adókövetésekben elkövetett hibákat. A követések igazságosnak kell hogy legyenek. Az a gyorsaság, amivel az elkövetett hibákat helyrehozzuk a sérelmezettek megelégedésére fog szolgálni. Ezért kérjük mindazokat, akiket érdelem ért, hogy óvatosan megőrközzék meg jogukat és a sérelmezettek gyors orvoslása érdekében Kolozsváron négy adófelügyelői bizottságot létesítsünk, melyeknek tagjai a hivatalos

ios pénzügyi tisztviselőkon és egy hivatasos bíron kívül a kereskedők és az iparosok megbízottai is. A fellebbezési bizottságok szakmánként működnek.

— Remélem, hogy ezek a bizottságok összetételük által orvosolni tudják a sérelmeket s egyelőreben és őszinte együttműködéssel helyesbíthik az elkövetett hibákat.

Caetan Gheorghie, a kolozsvári pénzügyigazgatóság főnöke. Japunk után arra kéri a sérelem ért kereskedőket és iparosokat, hogy jogos panaszukkal személyesen keressék fel, mert minden lehető elkövet a panaszok megszüntetésére.

A demokratikus vezető tisztviselők tehát megnyugtató ígéretekkel. Reméljük, orvosolják is a hibákat. De hogy hasonló tévedések, amelyek a kolozsvári adóztások során felmerültek, ne forduljanak elő követeljük a súlyos hibázo tisztviselők ellen megtörtölt intézkedések alkalmazását.

H I R E K

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.

Távbeszélő: 258.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Előfizetési díj egy hónapra 120 lej. Papoknak, tanítóknak, nyújtóknak 100 lej. — Postacsekkszáma: 40.625.

Elmúltak azok az idők...

— Életbevágóan fontos, hogy azonnal utazhassunk — panaszkodta tanácskérőn szombat este egy budapesti ur és felsége kolozsvári barátjának — és nem adnak jegyet, amíg nem kapunk féregtelenítési igazolványt. Mit tehetünk?

Az idő későre járt, már tízenegy óra is elmúlt. Hivatalos idő csak félőn van. Az utazás rendkívül fontos. Végül is — nem sok reménytel — mind a hárman elindultak a városi főorvosi hivatalhoz, hátha... mégis...

A csöngésre szemmel láthatólag álmából felzavart férfi nyitott ajtót, aki mikor megtudta miről van szó, minden további nélkül megvizsgálta az utazni akarókat és kiadta a szükséges igazolást.

A távozásnál a budapesti ur azzal, hogy mégis csak tartozik valamivel az éjszakai zavarásért, ötszáz lejjel akarta honorálni ezt a szíveséget, ami egyáltalán nem volt hivatalos kötelessége a tisztviselőnek.

— Kérem — utasította vissza a felajánlott pénzt felháborodottan a tisztviselő — azok az idők már elmúltak, hogy pénzt fogadjunk el hivatali kötelességünk közben végezett munkánkért. Demokráciánk hivatalai a népert vannak és így mi, tisztviselők is. Ha fontos az ügy és jelen esetben az volt, akkor nem számít, hogy éjjel van vagy nappal.

A budapesti vendégek a legjobb véleményrel ültek vonatra és minden késedelem nélkül elutazhattak.

A tisztviselő hivatali demokratikus gondolkodása. előzőkeny tisztviselőjének neve: Anasiu Iukár... (— hm —)

DRÁGÁBAN árulta a szalonát Jakabovics Jenő marosvásárhelyi mézárkos, akinek a lakásán 40 kiló szalonát, 37 kiló szappant és 14 kiló szódát találtak elrejtve. Az uszorbabíróság 4 hónapi fogságra ítélte.

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPAT EGYESÜLET vándorgyűlést szerdán, október 29-én délután 5 órakor Várady Béla Vörös Hadsereg (volt Magyar)-utca 32 szám alatti kaptárházban munkelyében tartja meg. A részvétel díjtalan. Vendégeket szívesen látnak.

KITOLONCOLTAK az ország más vidékéről üzérkedési céllal az aradi piacra öntött vásárokat. Több mint 200 idegen vásárlót állítottak elő a legutóbbi piaci ellenőrzés során. Elkobozták tőlük a láncolásra vásárolt árukat, személyazonosságát igazolványukba beírták, hogy „üzér“ és figyelmeztették őket, hogy újabb előállításakor letartóztatják és átadják őket az uszorbabíróságnak.

33 MÁZSA BURGONYÁT koboztak Moise Mihai szatmári zöldségkereskedőtől, aki uszoradon árult. Az árdrágító reskedő megszökött. Körözök.

A TÚZIFA kedvezményes vasúti árúját, amelyet október 15-én lejárt, a CFR vezérigazgatósága november 15-ig meghosszabbította.

KINEVEZTEK AZ EGYETEM ELSŐ NÓDEKANJÁT. A nemzetnevelésiügyi miniszter a kolozsvári Ferdinánd királyi egyetem bölcseleti karának dákánájára Raluca Ripan egyetemi tanárt nevezte ki. Raluca Ripan az első nődékan romániai egyetemen.

TISZTEK LEHETNEK AZ ALTISZTEKBŐL, a hadügy-

minisztérium legújabb rendelete szerint. A jelenleg tényleges szolgálatot teljesítő továbbképző altiszteket beirathozhatják a tiszti iskolába és annak sikeres elvégzése után tiszti rangot kaphatnak. A beiratkozó altiszt-életkor legfeljebb 25 év lehet. Az altiszteket tisztekké történő előléptetése a demokratikus rendszer értékes vívmánya.

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPAT EGYESÜLET értesíti tagjait, hogy november 1-én meglátogatja az egyesület halottainak sírjait. Gyülekezés délután 2 órakor az egyesület helyiségében.

HALALOS VASUTI BALESETT történt a kolozsnagyida-teleki vasútvonalon. Chioran Teodor Mezőfalva községi lakos a mozgásbarát vonaton egyik kocsiából át akart menni a másikba. Lezuhant a kerekek alá és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a tekei állami kórházba való beszállítás után meghalt. A vizsgálat folyik.

ALKALMAZOTTAK csak az Országos Szakszervezeti Tanács hozzájárulásával lehet felvenni. Az Országos Szakszervezeti Tanács utasította az összes szakszervezeteket, kísérik figyelemmel, ha valamelyik vállalatnál üresedés történt és ezt azonnal jelenték az Országos Szakszervezeti Tanács mellett működő elhelyező bizottságnak.

RADICS Gyula Fraternitá-utcai vendéglős pincéjében, a farrakás mögött 6 hordó bort rejtett el. Az árut nem jelentette be és a pénzügyörtség kijátszásával akarta forgalomba hozni. Letartóztatták. Árúját elkobozták.

A kolozsvári MNSZ hírei:

A Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezete Demeter János egyetemi tanár „Szociális forradalom és nemzetiségi kérdés“ című előadásával kapcsolódik be az ARLUS által rendezendő Szovjet—Román Hét műsorába. Az előadásra a Magyar Népi Szövetség városi szervezetének Farkas-utca 7. szám alatti székháza nagyteremben kerül sor november 5-én, csütörtökön este fél 8 órakor kezdettel.

November 9-én, vasárnap délután 9 órakor tartja meg évi tisztújító közgyűlését a MNSZ kolozs-

megyei szervezete Farkas-utca 7. szám alatti székházában.

A MNSZ vármegyei szervezetének vezetősége ezzel kapcsolatban felhívja a vidéki szervezeteket, hogy eddig az időpontig szedjék be a hátralevő tagdíjakat és a közgyűlésen számolják el.

A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. elnöki megnyitó, 2. politikai beszámoló, 3. tisztkari jelentés, 4. pénzügyi jelentés, 5. gazdasági jelentés, 6. ellenőrzőbizottság jelentése, 7. indítványok.

Színházak és mozik műsora:

AZ ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:

Kedden este fél 8 órakor: ... És állt a küszöbön... Bemutató bérlés 4 szám.

Szerdán este fél 8 órakor: ... És állt a küszöbön. Napi bérlés 4 szám.

Csütörtökön este fél 8 órakor: ... És állt a küszöbön.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: Emberek a havason. Díjnyertes magyar film.

Kiszállott sírjából és visszatért az életbe Sándorházi György szováti gazda

Felboncolták, eltemették és mégis él! Ki volt Sándorházi Frigyes halott édesapja?

KOLOZSVÁR. — Sándorházi György jómódú gazda ember volt Szováton. Közel 200 hold földet művelt meg s meg volt mindene, amit csak kívánt: szép felesége, okos gyermeke.

Evekkel ezelőtt az asszony meghalt s az öreg Sándorházi, ki szerette a nőt, felszabadult a hitvesi kántár alól, a fiatal menyekötekné kezdett udvarolni. Rohamosan fogyott a pénze, s ugyanúgy birtoka is, míg egy szép napon az utolsó párna is kicsuszott feje alól. Az öreg szégyellte magát erősen. Világá meát. Faluról-falura bódorgott és hiába hívta haza fia, nem akart hazatérni.

MEGHALT AZ ÖREG SÁNDORHÁZI

Történt aztán 10 nappal ezelőtt, hogy Kolozsvár határában, a 97. számú örház mellett idős férfit ütött el a vonat. Holttestét beszállították a kolozsvári bonctani intézetbe, ahol az egyik alkalmazott, egy szováti legény felismerte a holttestben az öreg Sándorházi Györgyöt. A Kolozsváron lakó szovátiak között hamar elterjedt a hír, mentek azok is látni a holttestet, s miután megállapították, ők is a személyazonosságot, csóválták fejüket:

— Lám, milyen vég érte az öreget...

Nosza értesítették fiát, Sándorházi Frigyest, ki igazgató-tanító Szovát községben. A fia bejött a városba, hozott magával halotti

ruhákat, elment a bonctani intézetbe, megnézte öreg apját, ki a kőszáton feküdt. Amikor lehuzta az öreg lábáról az elrongyolódott bakancsot — hogy biztos legyen dolgában — megvizsgálta a holttest bal talpát, mert tudta, hogy azon egy vágás kell legyen. Ott volt a vágás.

Sándorházi Frigyes felöltöztette halott édesapját szép új ruhába, kifizette a boncolási költségeket, s jó fiuhoz illően szép koporsót vásárolt az öregnek. Hazaszállította: hadd nyugodjék otthon a falu földjében. A temetés, a pap, a szállítás és a többi szokásos dolgok rengeteg pénzt emésztettek fel, — a nagyszabású halotti torról nem is beszélve.

HAZATÉRT A HALOTT ÉS ENNI KÉRT...

Vasárnap reggel épp csinosította magát az ifjú Sándorházi-család, amikor csattant az ajtó kilincse. Lett is nagy sikoltozás, riadalom, amikor kinyílt, mert megjelent a résben az apa: Sándorházi György, akit néhány nappal előtte temettek el. Közölte az öreg illően, majd enni kért. A tanító családtagjai egymást csipdették, vajjon ébren vannak-e, s akadt olyan is, aki keresztet vetett. Sándorházi Frigyes megfogta apja karját, jól a szeme közé nézett az öregnek s egyre jobban sápadt az arca. Mert aki belépett, az valóban az apja volt. Hus, élő valóság.

Legyűrte apját egy székre, le-ráncigálta ballárból a bakancsot. A helyét ott volt.

Támadt is nagy kavargás, míg aztán az öreg elmondotta, hogy ő Kolozsváron se járt, a vonat sem ütötte el, meg meghalni sem halt meg. Kolozson és környékén kóborogott az utolsó hetekben.

KI FIZETI MEG

A HALOTTI TOR ARAT?

Sándorházi Frigyes hétfőn bejött Kolozsvárra, előadta az esetet az ügyészségnek. Kérte a szolgálatos ügyéssz, csináljon vissza mindent — boncolást, temetést, halottanyakönyvezést —, mert az ő apja él. Az ügyész megtette, amit tőle tellett, kiadta az utasítást, hogy semmisítsék meg a halotti bizonyítványt és az öreg Sándorházi Györgyöt írják újra be az anyakönyvbe, de ami a temetés költségeit illeti, azon már nem tudott segíteni.

Most Sándorházi Frigyes szováti igazgató-tanító abban szaladgált, hogy megtudja, ki volt eltemetett édesapja s ki az az ember, ki a temetés költségeit, közel 20.000 lejt, neki visszafizeti.

A sirt nem ásatta ki, hogy megnezzze, vajjon nem-e abból szállott ki édesapja. Ha úgy volna, ugy látszik a tulvilági élet jót tett az öreg vagabundának, mert megfogadta, hogy többé nem kóborog el hazulról. (—ék—)

Világosság-Sport

szovalított román válogatottal:

Lengyelország—Románia 0:0

BUKAREST. — Ez évi utolsó nemzetközi mérkőzésen sem tudott a romániai válogatott győzelmet aratni. A döntetlen eredmény a lengyel válogatott néze hízelgő, mert idegenben, a 100.ik jubileumi mérkőzésen, tisztes eredményt harcolt ki.

A két csapat találkozájára mintegy 7000 ember volt kíváncsi, de talán kétszer ennyien izgultak, illetve bosszankodtak végig a mérkőzést a... rádió mellett. A csapatok a következő összeállításban futnak ki a pályára:

Románia: Szadowszky — Ritter, Darók — Bakucz, C. Marinescu, Sielovan — Inceze II., Marian, Vácsi. Spielmann, Dumitrescu III.

Lengyelország: Skromny — Włodarczyk, Flanek — Szeurek, Parpan, Gajdzik — Hogendorf, Gracz, Spodzieja, Gieslik, Baranyszky.

A lengyel védelem végig biztosan állt a lábán. A rövid passzokkal játszó román csapat sor nem tudott eredményes lenni mert a lengyelek mindig közeléptek és tisztázák a helyzetet. Az eredménytelen román támadások után a hazai együttes visszaesett. A lengyel csapat is sok támadást vezet, de Darók és Ritter a helyén vannak és erőlesen verik vissza a lengyel támadásokat.

A második félidőben Vácsi helyett Bonyhádi, míg Inceze II. helyett Kovács játszik, de 15 perc múlva ismét Inceze II. kerül vissza a jobb szélre. Akárhogy is próbálkoznak, a sorozatos támadások mégsem eredményesek, míg a lengyelek — futty után — kétszer is a hálóba találnak. Bonyhádival az élen számos támadást vezet a hazai csapat, Marian, Inceze II. és Dumitrescu III. óriási lövéseit azonban Skromny bravurosan szögletre tolja.

A lengyelek térfelén folyik a játék, amikor Kamarás Árpád játékvezető a játékot megállítja.

A romániai együttes összeállítását megint nem sikerült. A sok próbálgatás ellenére sem sikerült összeszokott együttest összeállítani. A hazai csapat volt a többet támadó, a lengyel csapat mégis megérdemelte a döntetlent. A román válogatott elbizakodottan lépett a pályára és csatársora nem tudta átörni a ponpásan játszó lengyel

védelmet, amely Skromnyval, a kijűnő kapussal, valamint Flanekkel és Parpannal az élen, mindent rombolt. A hazai együttesből csak Darók Ritter és C. Marinescu játszottak válogatott formában.

A mérkőzést Kamarás Árpád (Magyarország) végig hibátlanul mindkéfével meglegedésére, jó vezette.

SZÓFIA—BUKAREST 6:1 (5:1)

SZÓFIA. — Szombat délután mintegy 10.000 néző előtt játszották le a két város közötti labdarúgó mérkőzést, amelyen Szófia válogatottja — váratlanul — 6:1 (5:1) arányban győzte le a gyengébb napot kifogó bukaresti válogatottat. A második félidőben Stanescu helyett Negru védett. Góllövők: Nicuțef 2, Paniceff 2, Mileff, Flamaropol (öngól), illetve Flamaropol.

VASAS—UNIVERSITATEA 0:0

KOLOZSVÁR. — Barátságos mérkőzésen, mintegy 2000 néző előtt a két csapat találkozója 0:0 arányban eldöntetlenül végződött. Mindkét csapatnak számos góllhelyezete volt, amit a csatárok nem használtak ki. A Vasas teknőcsőbb, az U lelkesebb játékot mutatott. A mérkőzést Polareczky János hibátlanul vezette.

A POZSONYI ZELEZNICIAI KOSARLABDA CSAPATA 56:24 (28:12) ARÁNYBAN LEGYŐZTE A DERMATÁT

A börtvényi pályáján szombaton megtartott nemzetközi kosár-

labdamérkőzésen a ponyonyi csapat 56:24 (28:12) arányban megérdemelten győzött. A pozsonyi csapatból Jedlovsky és Hornyák, míg a Dermatából Malmágyi és Serban játszottak jól.

A Zelenicriai vasárnap este Bukarestben 52:34 arányban legyőzte a CFR csapatát.

A Viforul Dacia—Sportul NB I. kosárlabda bajnoki mérkőzésen a Viforul Dacia 40:38 (17:13) arányú győzelmet aratott.

SÜKETNEMEK MÉRKŐZÉSÉN MAGYARORSZAG—ROMANIA 6:0 (2:0)

BUKAREST. — A két ország süketnéma labdarúgó válogatottjának a román fővárosban — mintegy 5000 néző előtt — megtartott mérkőzésén fölüeny és szép játék után a magyar csapat 6:0 (4:0) arányban győzött. A mérkőzés visszavágó jellegű volt. Az előző mérkőzésen Budapestten a magyar csapat 4:0 arányban győzött.

A NŐI ASZTALITENISZ EURÓPA KUPÁÉRT: ROMANIA—MAGYARORSZAG 5:4

BUKAREST. — A női asztalitenisz Európa Kupáért folyó küzdelemben a romániai válogatott Kolozsváry Sári, Bekó és Anghelea Rozeanu összeállításban 5:4 arányú győzelmet aratott a Farkas Gizi, Kárpáti és Anderlik összeállításban játszó magyar válogatott ellen. Az Európa Kupa döntőjében a romániai válogatott az osztrák-csehszlovák mérkőzésa győztesével fog játszani.

SPORTHIRADÓ

A kerületi labdarúgó bajnokság eredményei: Haggibor—Vasas II. 2:0 (0:0), Textila—Acélárnygyár 3:0 (1:0), Universitatea II. — CFR II. 1:1 (1:0), Dohánygyár — Monostor 6:0 (3:0). A KKASE — Mînerul és a Dermatita II. — Olimpia mérkőzések utóbbiak meg nem jelenése miatt elmaradt. A Dermatita — Acélárnygyár 6:0 (3:0). Ifjúsági bajnoki. Vasas—Textila 9:0 (4:0). Ifjúsági barátságos. A magyar NB. I. eredményei:

SaIBTC—Haladás 1:0 (0:0), ETO —Mogúrt 3:0 (1:0), Szeged —Szolnok 1:1, Kispest—DVSC 3:0 (2:0), Ferencváros—Csepel 1:1 (0:0), Vasas—MTK 0:0, Elektromos 1:0 (0:0). A bajnokságban a Csepel vezet 15 ponttal. A Vasas: 14 p., 3. Vasas 11 p., Újpest, MATEOSZ, Szeged, Ferencváros 10—10 p., Haladás, MTK, SaIBTC 9—9 p., EMTK 7 p., Elektromos DVSC 6—6 p., ETO, SZAC 4—4 p., Mogúrt, Szolnok 3—3 p.

Testvérlapok üdvözlete...

Az Erdélyi magyar sajtó meleg hangon emlékezik meg a bátor, méltó Világosságokról. Elkészítjük bár, badd idézzük néhány lap üdvözletét:

A marosvásárhelyi „Szabad Szó” írja: „Nehéz időkben vitte a zászlót a „Világosság”, de most már érnek az eredmények, valóságos átvált a nemzeti egyenjogúság és a népi demokrácia is egyre erőteljesebben lombosodik ki. A bátor, méltó „Világosság”-nak további sikeres harcát kívánunk az ezutáni időkre is.”

A temesvári „Szabad Szó” írja: „Visszatekintve a három esztendőre, végigfolytatva a „Világosság” három évfolyamát, az az érzésünk, hogy nemcsak mindenkor tükrök volt ez a lap az eseményeknek, hanem maga is tényezőjévé vált a történelemnek. Ott volt falun és városban, hogy felrázza a reakció évtizedei alatt elfásult lelkeket és megmagyarázza, hogy nincs itt több helye semmiféle „többségi” és „kisebbségi” gondolkodásnak, mert a grófok és bojárok világa, a Horthy-rendszer és a Maniu-féle kormányzás sovinszta korszaka egyaránt lejárt. Harmadik évfolyama alkalmából meleg testvéri kézzel küldjük.”

A nagyváradai „Fáklya”, a Román Kommunista Párt biharmegyei napilapja írja: „... A „Világosság” az elmúlt három év alatt is hiú maradt kezdeti feladatahoz és hivatásához. Mint a MADOSZ nyomdokain haladó Magyar Népi Szövetség központi napilapja, lankadatlan lendülettel és elszántsággal küzd a romániai magyarság részvételéért az ország ujjaépítésének és népi demokráciánk megteremtésének műveiben, a RKP vezetésével győzelemre vitt nemzeti egyenjogúság zászlaja alatt.”

Kolozsvár dolgozói önkéntes munkával vesznek részt a város ujjáépítésében De hol maradnak a polgárok?

KOLOZSVÁR. — Közel három éve minden városi gyűlésen felvetődik a város ujjáépítésének kérdése, anélkül, hogy a megoldásra valamelyes komoly lépés is történt volna.

Számtalanszor megállapították, hogy a kolozsvári lakáshiányt ideig-óráig elodázní lehet, de a lebombázott lakások felépítése nélkül végleg megoldani lehetetlen.

Veress Pál alpolgármester most Kolozsvár ujjáépítését önkéntes közmunka megszervezésével akarja beindítani. Ennek keretében máris több városujjaépítési terv megvalósítására történt kezdeményezés.

Legelőször is a külvárosi utcák kijáratára alakult munkabrigádok. Az alpolgármester felhívására az Ifju Munkás Szövetség, valamint a Szakszervezetek siettek önkéntes munkájukkal az elhanyagolt külvárosi utcák kijáratához hozzájárulni. Nem maradtak el azonban a hátsági földeszeink és a demokratikus diákszövetség tagjai sem. Ennek köszönhető, hogy máris, több külvárosi utcát megjavították.

Ugyancsak közmunka segítségével fektetik le a gáz bevezetéséhez szükséges csöveket is.

Hasonló módon építik újjá a vá-

ros vágóhidját is. Azt a vágóhidat, amelynek a háboru előtt gép-, kazánháza, zsirolvasztója és hűtője, huszpentiője, előhűtője, valamint mélyhűtője volt, de amelyet ipari hűtőnek is fel lehetett volna használni. A hitlerista rablóháboru következtében a már félig kész, korszerű vágóhidat lerombolták és bombatalálat érte. A háboru okozta sebeket mind a mai napig a város vezetősége, csak kisebb javításokkal pótolja, de komoly ujjáépítés iránt intézkedés nem történt.

Ma, a lecsereelt feketéző Ureche helyébe került demokratikus vágóhídi vezetőség megkezdte a vágóhídi háboru nyomok eltakarítását. Önjelölt, önkéntes munkával, nemzetiségi különbség nélkül építik újjá a városnak ezt a fontos intézményét. Legelőszörban a háboru romok eltakarítása után, a huszpentiő és mélyhűtő kijáratára kerül sor. A szükséges berendezések már megvannak a szükséges gépek rendelkezésre állnak, csupán azok felszerelése van még hátra.

A város a vágóhid rendbehozására költségvetésébe csak 500.000 lejt irányzott elő, amikor a leg-székségesebb munkák elvégzésé-

hez másfélmillió lejre lenne szükség. A többi tehát az önkéntes közmunkával kell pótolni.

A munkásság és az üzemek, valamint az Ifju Munkás Szövetség és a demokratikus diákság segítségével új élet indult meg végre a lombsi gazdaságban is. A fedél nélküli épületeket befedték, ajtók és ablakok kerültek az elhordotak helyébe és e héten befejeződik a szamosfalvi aggmeháznak is. „Lombi” birtokra való áttelepítése. Az egy hónap alatt elvégzett lombsi tanya ujjáépítése különösképpen az Erba, Dermatá, Ravag, Vasipari Rt. gyárak munkásainak, valamint a CFR dolgozóinak köszönhető.

Az önkéntes munka legutóbbi eredménye a Malomárok múlt vasárnap kiállítását volt. A város vezetőségének hívó szavára közel

2000 dolgozó vett részt a város közlemezését könnyen befolyásoló Malomárok kitisztítási munkálataiban. A mintegy 8000 méter hosszú Malomárok a benne felhalmozódott piszok miatt állandóan veszélyeztette annak az öt malomnak a munkáját, amely ma Kolozsvárt tisztelt ellátja.

Ebben a munkában is elsősorban a város üzemeinek munkásai, demokratikus diákságunk és a Munkás Ifjak Szövetségének tagjai vettek részt.

Am ebben a munkában ideje volna hogy a munkásokon és földműveseken kívül az ugynevezett polgári rétegek is bekapcsolódjanak. Ha ezt nem teszik, nem igen van joguk a kritikára, de véleményünk szerint a városban való tartózkodásra se. **B.A.**

Ujabb két embercsempész bandát lepleztek le Szatmáron Hamis utlevélgyár a Kártyabartlangban

SZATMÁR. — Ujabb két embercsempész bünszövetkezetet lepleztek le Szatmáron a rendőrség nyomozói.

Az egyik banda külön irodát tartott fenn ügyfelei számára. A rendőrség az embercsempészek a Szabadság-téri irodáján meglepetésszerűen rajtaérték és sikerült az embercsempészek vezéreit lerátóztatni. A házkutatás alkalmával a padláson hamis utlevélgyárat találtak. Azoktól a román állampolgároktól, akik szabályszerűen utlevélhez jutottak, megvásárolták utleveleiket és a fényképeket átcserelelték, egyúttal a személyi adatokat is megváltoztatták.

A banda vezetői közül letartóztatottak Klein Armin, Herskoviits Zelmát és Róth Ferencet.

Mint a vallomásokból kiderült, csak dollárért vagy forintért vállaltak ügyeket. A taksájuk szerint 100 dollárért Budapestig, 150 dollárért egészen Ausztriába vitték ki ügyfeleiket.

Rendszertint azonban a határon teljesen kifosztották áldozataikat. Ugyancsak nagy feltűnést keltett a rövid időn belül már harmadik embercsempész banda leplezése is. Ebben az esetben Eisikovits Salamon kártyabartlangjában működtek az embercsempészek. Ezek 40 ezer lejtért vállalták a határon való átszállítást. A határrendőrségnek éppen egy kilenctagu csoportból álló szállítmányt sikerült elfogni. Eisikovits Salomont letartóztatották — büntársai kézrekerítésére a nyomozás folyik.

Közösen rendezik meg a gazdanapokat és a gazdasági tanfolyamokat

a kisküküllői Mezőgazdasági Kamara és az EMGE

DICSŐSZEMLAMARTON. — Földművelőink szakismeretének bővítésére a kisküküllői Mezőgazdasági Kamara az EMGE kirendeltségével karöltve téli gazdanapok és mezőgazdasági tanfolyamok közös munkatervét dolgozta ki. E tanfolyamok nemcsak felvilágosító munkát végeznek majd, hanem a román-magyar barátság elmélyítését is szolgálják.

A Mezőgazdasági Kamara a legnagyobb tisztelet és elismerés hangján nyilatkozik az EMGE-ről, az erdélyi magyarság több mint 100 éves mezőgazdasági szervezettéről. Szó van arról is, hogy ezt a közös kezdeményezést hosszabb időre szóló közös munkává teljesítsék.

Vajon a fasizmus idején is megtiltotta-e a politikai pártokban való részvételt?

— kérdezték Márton Aron püspöktől a vasárnapi kommunista pártgyűlésen

KOLOZSVÁR. — Az „Igazság” legújabb száma közli, hogy a Román Kommunista Párt tagjainak vasárnapi nagygyűlésén Alexa Augustin románul, Nagy Dezső pedig magyarul méltatta a kilenc kommunista párt történelmi jelentőségű varsói értekezletének határozatait. A magyar szónok előadásában rámutatott a nemzetközi imperializmus újabb celszövésére s Márton Aron püspök egy iskolai körlevélrel kapcsolatban arról beszélt, hogy az imperialisták a római katolikus egyházat is szolgálatukba próbálják állítani. A szóbanforgó körlevél megtiltja a római katolikus tanítóknak és tanároknak, hogy politikai nevelőmunkát végezzenek.

— Vajon a fasizmus idején is megtiltotta-e a püspök — kérdezte a szónok — a politikai pártokban való részvételt, amikor ez háboru propagandát, faji gyűlöletet és népbántást jelentett? Márton Aron püspöknek nyilvánvalóan nem az ellen van kifogása, hogy a tanstestület tagjai egyáltalában politikai pártot tartozzanak, hanem arról van szó, hogy milyen politikai pártot csatlakozzanak?

Nagy Dezső kijelentette, hogy Márton Aron püspök ezzel a körlevéllel a békét, szabadságot és függetlenséget támadja, majd a következőket mondta:

— A reánk háruló feladat az, hogy világosítsuk fel a becsületes katolikus tanárokat és iskolásokat, a becsületes katolikus papokat, hogy helyük nem a háboru uszítók, hanem a nép mellett van.

Közönséges zsebtolvalláson érték Maniu egyik kortesét

Csizmája árától akart megfosztani egy falusi asszonyt

KOLOZSVÁR. — „Opris Nicolae, volt fejdíri görögkatolikus papot, hétfő délfen feltüznék órákor, a kolozsvári Széchenyi-téri piacon tettenérték, amikor Pasca Marie falusi árus zsebéből kétezer-kilencszáz lejt klopott. Pasca Marie panaszára a zsebtolvaj papot Harsan Ioan köztendő a központi rendőrség büntügyi osztályára előállította.

Opris Nicolae megmozdítása alkalmával zsebéből hiánytalanul előkerült az ellopott összeg. Az eljárás folyik.”

A zsebtolvajlásra vetemedett pap, Opris Nicolae neve nem ismeretlen a demokrácia ellenesekének névsorában.

Nagyon jól emlékszünk arra, amikor még mint a fejdíri földosztó bizottság elnöke a demokratikus földreformot nemzetiségi uszításra és békeféltéssel kezdte akarta felhasználni és azon mesterkedett, hogy úgy a román, mint a magyar szegényparasztokat kismennizzze a földosztásból.

Demokratikus pártjaink közbelépésére kiakolbóltították Opris urat a földosztó bizottságból.

Ezután már nyíltan is kimutatta fogafehérjét és Maniu kortesének csapolt fel. Széles környéken, fáradhatatlanul uszított a demokrácia ellen.

A választások előtt Opris Nicolae a falu román és magyar lakossága között akart véres összecsapást kiprovokálni. Al-lambiztonággal szerveinknek kellett ezt a papi palástba burkolódzó, gyűlöletet freccesgő agitátort ártalmatlanná tenni. Ma, mint tettenért zsebtolvajjal találkoztunk Opris Nicolae-val. Kit akart meglopni? Azt a román lánykát, aki a távoli hegyek közül hozott árut a városi piacra, hogy az így kapott pénzen testvéri számára meleg bakancsot vásároljon a télre.

Kell-e ehhez kommentár? — Mi hisz-

szük, hogy nem. Maniu fullajtárjának jellemzőes alakjáról van szó. A nép ellenségéről. A politikában nem nézték, kit fosztanak ki — nem nézték az illető nemzetiségre való tekintet nélkül.

Megkezdte működését a kolozsvári járásbíróháson a lakbér-megállapító bizottság

KOLOZSVÁR. — A stabilizált lejben fizetendő házbérek összege kérdésében gyakran merülnek fel viták és ellentétek a háztulajdonosok és a bérlők között. Stabil lejjben az új lakbérek megállapítása Kolozsváron azért is nehéz-ségbe ütközik, mert nagyon sok háztulajdonos és lakónak nincs meg az 1938. évi házbéradót (valorearea locativa) feltüntetett főkönyv. Az új lakbérleti törvény vitás esetekben döntőbíróház illetékességébe utalta a házbér új összegének megállapítását.

A kolozsvári városi járásbíróháson közelebbről megkezdte működését a lakbér-megállapító bizottság.

A bírósághoz — ha meggyezni nem tudnának — mind a háztulajdonos, mind a bérlő két példányban kiállított írásbeli kérelmet köteles benyújtani. A kérelmi példányára 16 lejes okmánybélyeg, másolat-példányára másolat bélyeg ragasztandó. A kérvényben fel kell tüntetni:

1. A háztulajdonos és a lakó pontos nevét és lakcímét.
2. Bejelentendő a kérvényező részéről kijelölt választott bíró neve és lakása.
3. A kérvényező becslése szerinti egy évi lakbér összege. Kifejezésre kell juttatni azt a kérelmet, hogy a bizottság állapítsa meg a lakbért.

A bizottság döntése megfellebbezhetőlen és végrehajtható. Szerkesztőségünk tömegesen közli két érdeklődők, hogy az albérletek után fizetendő a különleges házbéradó és hogy az albérleti összegből mennyi illeti meg a háztulajdonost?

Tájékoztatóul közöljük, hogy az albérletkegyenlőre egy kötelesek — a foglalkozási csoportok szerint megállapított — különleges házbéradót augusztus 15-től kezdve megfizetni, mint a főbérlet.

Az üresen kiadott albérleti szobák béréből a háztulajdonos a bér 50 százaléka, butorozva kiadott albérleti szobák béréből pedig a bér 25 százaléka illeti, függetlenül arról, hogy a házbért a lakó készpénzzel, vagy természetbeni szolgáltatásokkal (liszt, málliszt és tűzifa, bab, burgonya, olaj, zsír stb.) fizeti. Természetesen, hogy az 50, illetve 25 százalék csak a különleges házbéradó levonása után megmaradó összegből illeti meg a háztulajdonost.

Kellemtelenségek elkerülésére figyelmeztetjük az albérletke, hogy ösztönöz-valják be az albérleti díj összegét, mert visszaélés esetén nemcsak az adóhivatalnál támad súlyos kellemtelenségük, de a lakbérleti törvény szerint elvesztik albérleti jogukat is és a háztulajdonos jogosult albérletke kiadni a helyiséget, amelynek albérleti díja teljes egészében és illan meg.

A most beköltöző új lakóktól a háztulajdonos nem követelhet az 1938. évi bérek magasabb bér.

10.000.000 STABILIZALT LEJ

IGEN! ÉZT A HATALMAS NYEREMÉNYT elérheti, ha játszik az Állami sorsjátékon

80.000 sorsjegy, közül 40.000 nyer. A nyeramények teljes összege 218.000.000 LEJ

Vagyis 2 sorsjegy közül egyik nyer.

ALLAMI SORSJATEK

Meizatiolentés a tifuszról:

Ujabb 16 tifuszeset Sürgös intézkedésre van szükség a szappanhány megszűntetésére

KOLOZSVAR. — Az egészségügyi hatóságokhoz befutó értesítések szerint a kiütéses tifuszesetek száma ujabb erős emelkedést mutat.

Tizenhat új tifuszbeteg utaltak be hétfő délig a járványkórházba.

A közönség részéről fokozott óvatosságra van szükség. Kerülni kell a tömegek látogatotta helyeket. Főlegesen ne utazzon senki és mindenekelőtt a legnagyobb gondot fordítsa a tisztaságra.

Feltétlenül szükséges lenne, hogy illetékes hatóságaink végre komoly lépéseket tegyenek abban az irányban is, hogy a fokozott tisztálkodáshoz szükséges szappan a kellő

mennyiségben a háztartások rendelkezésére álljon. A fennálló szappanhány lényegesen hozzájárul a fertőző betegség terjedéséhez.

Egyébként a városi tisztiorvosi hivatal a tetves személyek elleni védekezését határozta el. Mindazoknak a nevét, akiket az egészségügyi razziaik tetvesen találhatnak nyilvánosságra hozzák.

Az ellenőrző közegek tetvesen találják Baciu Vasile szentpáli, Parlea Silvia kolozsvári, Szobeni utca 13, Jucan Grigore vasutas szucsági, Cocan Gheorghe és Székely István vistai, Hatfaludi Ilona kolozsvári, Bács-utca 33. alatti lakosokat.

Uj középiskolai énekeskönyvet engedélyeztek

KOLOZSVAR. — Sorra jelennek meg a kirkatokban az új magyar tankönyvek.

Ellentétes lapjelentésekkel szemben a Magyar Népi Szövetség köznevelési ügyosztálya megállapítja, hogy hétfő reggel óta nem két, hanem 18 magyar elemi és középiskolai tankönyv került forgalomba. Ezek száma kedden a nagyenyedi Bethien nyomda kiadásában megjelent Nagy Endre—Veress István-féle „Gazdasági” mezőgazdasági szakkönyvvel gyarapodott, amelyet mezőgazdasági szakiskolákban használnak.

Bukarestben kedden engedélyezte a nemzetnevelésügyi minisztérium Forrai Gregoria „Énekeskönyve”-t, amely a középiskolák és egyes gimnáziumok I—III. osztályainak énektanítását mérőben új népi alapokra fekteti. Az új énekeskönyvet a Józsa Béla Athenaeum adja ki.

Fekete vajszállítás miatt 6 hónapra igénybevették Benjámint Árpádot gyári igazgató luxusautóját

Árdreggőket és árrejtegetőket csipett el a GESZ

KOLOZSVAR. — A Gazdasági Ellenőrző Szerv közegei szombaton délután a feleki vámnál feltartóztatták az A—I 77. számú luxusgépkocsit. A gépkocsit átvizsgálva, a csomagtartóban nagymennyiségű préselt vajot találtak, amit az autó tulajdonosa, Benjámint Árpád marosújvári gyári igazgató Kolozsvárra akart csempészni. A fekete árut elkobozták és szétosztották a kórházak között, a gépkocsit hat hónapra igénybevették ingyenes állami szolgálatra.

Fodor Ioan és Seclean Ana, a kolozsvári „Doina” női konfekciós üzlet tulajdonosa megtagadták az áruladást. Árükészletüket elkobozták és a két üzlettulajdonosnőt szabotázsbíróság elé állítják.

Izsák András, a „Stella” rövid-árukereskedés tulajdonosa ugyanakkor áruladást tagadott meg. Árúját elkobozták.

Kormos András mérészárvezető Kolozsvári piacon préselt vajat árult, 440 lejért kilóját. A gazdasági ellenőrök a vajat elkobozták és a napközi otthonok között osztották szét. Kormos András letartóztatott és néhány napon belül szabotázsbíróság elé küldik.

Némási József kolozsvári mészáros German Ioan fenesi lakostól egy bivalyborjút vett, azt levágta és a húst Széchenyi-téri üzletében fekete áron ki akarta árulni. A mészáros és a gazdálkodót letartóztatták és bíróság elé állították őket. A húst elkobozták és kiosztották a kórházak között.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés havankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szóból) 20 lej. Állás keresőknek 10 szóból 15 lej. Cim a kiadóban 6 lej. Jelleg hirdetéseknek 5 lej. Pótdíj fizetendő. Szóvesztés havankint 5 lej. Közgyazdasági hirdetés havankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenkint 4—5 lej. Házasság-levélzés 5 lej havankint. Nyilváltat havankint 10 lej.

Felhívás.

A solöriskola felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a vizsgák október 29-én kezdődnek.

ADAS VÉTEL

ÁLLANDÓAN legmagasabb áron veszünk bélyeggyűjteményeket, tömegbélyegget. Erős, Dávid Ferenc-utca 12. 5299

VEZÉK a legmagasabb napi áron varrógépeket, varrógépfelújítást, varrógépfelújítást, alkatrészeket, tüket. Weisz gépkészítő, Horea-ut 82. 5388

GYERMEKKOCSIT veszünk legmagasabb áron. „Unicom”. 5495

ELADÓ modern, 22 személyes, alig használt autóbusz. Postakert-utca 6, I. emelet. Kiss. 5463

RÁDIÓ modern, új típusú, olcsón eladó. Forduló-utca 2. 5469

SZVETTERKÖTŐGÉP 4-es, 60 széles, kitűnő állapotban eladó. Weisz gépkészítő, Horea-ut 82. 5475

MOTORKERÉKPÁR külső gumit veszünk 19x3.25, vagy 19x3.50-est, kifogástalan állapotban. Egyetembarátok, Petőfi-utca 3 szám. 5503

DIÁKLÉÁNY, középiskolás, lakást és állást kaphat. Fizetés természetben. Cim a kiadóban.

ELADÓ 2 darab öntöttvas tégas kazán, egy cca. 22 négyzetméteres, egy cca. 30 négyzetméteres fűtőközlő. Augustus 23-utca 3. 5566

TRAKTORT kével keresek megvételre. Cim: Dobriiban borpince Marosvásárhely, Aliařilor-utca 3. 5535

EGY pár barna női félcipő 36½-es, eladó. Victor Babes-utca 25. 5573

RÁDIÓ Standard, új típusú, kitűnő állapotban, sürgősen olcsón eladó. Segeşvári-utca 8. Holdvilág-utca folytatás. 5599

GÁZRESO (kétkarikás) eladó. Megtekinthető naponkint 2—4 órákor Cipariu-utca 5, földszint. 5571

ELADÓ Szamos megyében részben, vagy egészben 60 hold jömnőségű szántóföld és 70 hold erdő. Cim a kiadóban. 5585

SZILSKIN bunda nagy termetre eladó. Megtekinthető a József szucs-üzletben, Szentgyörgy-utca. 5591

ELADÓ egy új dírfurniros hálószo. Muncitorilor (Munkás)-utca 31. 5587

KIFFOGASTALAN állapotban lévő férfi kerékpár eladó. Megtekinthető a „Promptus” irodában, Dózsa György-utca 29, I. emelet. Telefon: 10—10. 5579

ELADÓ 500 literes téggyfa káposztás-kád. Szélső-utca 23. 5586

VIDKI család keres megvételre prima zongorát vagy pianót, zongorafelújítás, kicsi Hohner accordont, rekamiét, kofferládaikat és perzsabundát. „Minden kifogástalan” jellegre. 5582

EGY modern díofa teleháló eladó. Dézma-utca 18. 5580

ELADÓ egy kitűnő állapotban lévő fűszerüzletberendezés, egy prima szalon, egy vitrin, egy gyalupad, egy kis villanymotor és egy festetlen konyhaszekrény. Hossz-utca 35. 5574

DÍOFAGYÖKER kombinált szoba sürgősen eladó. Hossz-utca 37. Ganznál. 5580

ELADÓ csincilla nyulak, nagycsék és sülők, etető és itató csészék is. Kálmán, Külmonostor-utca 42. 5581

100 MÉTER 80 mm-es öntöttvas nyomcsővet keresek megvételre. „Katonai”, Traian-ut 13. 5493

EGY hálószo és ebédlő, kredenc eladó. Jugoszlávia (volt Taksony vezér)-utca 16. 5590

INGATLAN LAKAS

FÜSZERÜZLET árúval kiadó, esetleg társulnék. Cim a kiadóban. 5451

BELVÁROSI háztulajdonosok figyelmébe. Házat örökülkésínt szeretne eladni a „Promptus” iroda, vállalja annak rajzszerű megosztását és annak gyors eladását. Bizalommal forduljon a „Promptus” irodához, Dózsa György-utca 29, I. emelet. Telefon: 10—10. 5579

KÉT szoba, konyha komfortos, butorral sürgősen átadó, vagy cseréllek. „Árpád” jellegre. 5588

KÉT nagyobb diák élelmiszer ellenében állást kaphat különálló szobában. Alkony-utca 34. 5596

KOMFORTOS butorított szobát keresek, pénzzel vagy élelmiszerttel fizetek. Cimeket „Lehetőleg központban” jellegre. 5574

IRISZ-telepen eladó egy házhely. Deportáltak-utca 100 szám. 5595

MÓCOK-utca 2 szobás összkomfortos lakásom üzlettel elcserélném a Rákóczi-ut környékén lévő szoba, konyha, gyümölcsösökkel. Cim a kiadóban. 5594

FOUTCAN udvari földszinti helyiség műhelynek, vagy irodának kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5572

ALLAST KERES

INTELLIGENS, komoly nő elmenne magános személyhez házvezetőnének, vagy anyahelyettesnek. Cim a kiadóban. 5575

ELVESZETT négy malac. A megtaláló jutalomban részesül. Pap-utca 26. 5587

Mindazon, akik a VICTORIA 4. sz. üzletében élelmiszerjegyeikre a 4. sz. betyegzöt kopták sorszám és aláírás nélkül, uibó! jelentkezzenek va amelyik élelmiszer elosztó kereskedésben, ahol a lelszám meg nem lett be-

VIZSGÁZOTT gépész (rézműves és szerelő) bármilyen állást keres, vidéken is. Cim: Bolintineanu-utca 17, szuterin. 5578

KÖZÉPKORU urinó elvállalná egyedülálló férfit, vagy nő háztartása vezetését. „Orthon keres” jellegre a kiadóban. 5574

ALLAST KAPHAT

JÓL főző mindenest azonnal felveszek. Cim: M. Rózsa, Kornis-utca 11, földszint jobbra. 5589

ROVIDARUS szakmában jártas ügynököt keresek, aki divatgombok elhelyezését elvállalja. Cim a kiadóban. Gr. ASZTALOS segédet azonnalra keresek. Kocsárdi, Terhes Gyula (volt Varga)-utca 14. 5583

KÜLÖNFELEK

MENYASSZONYI ruhák, fátlyak, koszoruk, fehér szőrmekepek kikölcönzése Dablia-ban, Horea-ut 35. F.

ELVESZETT pénzárca a Szabadság-ter környékén szombat este. Kérem a becsületes megtalálót, hogy a benne lévő pénzt tartsa meg, az iratokat juttassa vissza Dóczy György, Horea-ut 16 szám, földszint 6 cime. 5577

ÉRITTSÉGIZETT falusi, hozományval rendelkező urileány feltétlen érett-ségizett uriember ismertségét keresi. Cimeket „Hiszekegy istenben” jellegre. 5593

KIEGYENSÜLYÖZOTT élet jellegre levél van a kiadóban. 5592

KÉREM azon illetőt, aki szombaton délután kerékpáromról a kiegészítőkat tévedésből elvitte, legalább a benne lévő iratokat juttassa el Szélső-utca 23 alá. 5586

TABLÁZATOK, költségvetések szak-szerűen készülnek GOROG fordító és másoló irodában, Mária királyné-utca 1. Városházával szemben. 7119

VASÁRNAP este 7 óra tájban az Apaffi-utcától az Apor-utcán át a Földész-utcaig elvesztett egy felpár barna, 37-es sportcipő. Kérem a becsületes megtalálót, jutalom ellenében juttassa vissza Földész-utca 13 szám alá, Kerekkesékhz. 5575

ELVESZETT négy malac. A megtaláló jutalomban részesül. Pap-utca 26. 5587

TANKÖNYVEK

A VICTORIA SZÖVETKEZET

Iskolaszövetkezetek és iskolák részére vásárlások után engedményt adunk. Készülőben levő tankönyvekre előjegyzéseket elfogadunk. Iskolaszerek nagy válsztekban!

főtéri üzletében (volt „Méhkas” Diákszövetkezet) az eddig megjelent összes magyar nyelvű középiskolai tankönyvek és A. B. C. könyv kapható.

Az élelmiszerek kiosztásánál tapasztalható torlódások elkerüléséért tisztelettel felkérjük tagjainkat, sziveskedjenek elárusító üzleteink bármelyikénél feliratkozni. A feliratkozás 1947. október 27, 28, 29, 30 és 31-én kell megtörténnjen, a tagsági könyvecskék felmutatása mellett. Cél szerű, ha tagjaink a lakásukhoz legközelebb fekvő elárusító helyeinknél iratkoznak fel. Elárusító helyeink pontos címei a következők:

1. sz. Str. Kossuth Lajos-u. 5. sz.
2. sz. Str. Matei Corvin—Mátyás-u. 4. sz.
3. sz. Str. Cipariu (Heltai)-u. 3. sz.
4. sz. Str. Marinescu—Holdvilág-u. 60. sz.
5. sz. P. Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 5. sz.
6. sz. Str. Deportatilor (Külkajántó-u.) 60. sz.
7. sz. Str. Scortariilor—Csertördő-u. 11. sz.
8. sz. P. 14. Iulie (Hétvezér)-tér 12. sz.
9. sz. P. Martirilor—Mártírok-terc 3. sz.
10. sz. Str. Maramures (Zsigmond király)-u. 1. sz.
11. sz. Str. Regele Ferdinand (Mócok)-útja 41. sz.
12. sz. Str. Caramidarilor—Téglás-u. 66. sz.
13. sz. P. Corvin (Dermata) 5. sz.
14. sz. Str. József Attila (Acélárnyár).
15. sz. Str. Pata-u. 105. sz.
16. sz. Str. Gruia (Andrássy)-u. 39. sz.
17. sz. Str. Heltai-u. 9. sz.

Csak a szabadfor-galomban lévő árúkra!

Csak a szabadfor-galomban lévő árúkra!

VICTORIA SZÖVETKEZET.

Kossuth Lajos-utca 48. szám alatt
megnyilt a
Kék Duna étterem
Kitűnő házikoszt, enyedi borok.
Pityiri Adám közkedvelt zenekarával.
Tulajdonos: Csobán Zoltán.

A Szovjet—Román Hét szovjet film-műsora:

- Uránia-mozgó** Október 29-től:
A boxbajnok.
- Fórum-mozgó** Október 30-tól:
Hatalmas megnyitó műsor
Egy táncosnő szerelme.
- Corso-mozgó** Október 30-tól:
A BUHARAI EMIR.
- Royal-mozgó** Október 31-től:
VARIETE.
- Capitol-mozgó** November 5-től:
OPERETT.
100 százalékos szines film!
- Kizárólagossági jog!**
Sovromfilm S. A. Bukarest.